

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА СОЦІАЛЬНИХ І ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Філософія державного управління»

загальний обов'язковий освітній компонент
за освітньо-професійною програмою

"Публічне управління та адміністрування"

підготовки за другим (магістерським) рівнем вищої освіти
у галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю
281 «Публічне управління та адміністрування»

Силабус розроблено згідно робочої програми навчальної дисципліни
«Філософія державного управління».

Рекомендовано кафедрою соціальних та
гуманітарних дисциплін на 2023-2024
навчальний рік.

Протокол від 29 серпня 2023 р. № 1

2023 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація (опис) навчальної дисципліни

Знання, отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Філософія державного управління» сприяють розвитку фундаментальних засад професійного державного та управлінського мислення в здобувачів вищої освіти. Даний курс передбачає набуття здобувачами вищої освіти здатності реалізовувати теоретичні надбання в управлінні правовою соціальною державою, дотримуватись етики державного управління; усвідомлювати роль, завдання, ідеологію та оптимальні форми державного управління; цінності громадянського демократичного суспільства, необхідність його сталого розвитку; верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України; здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; зберігання та примноження моральних, культурних, наукових цінностей держави ; досягнень публічного управління; закономірностей розвитку предметної області, її місця у системі знань про державу і суспільство; у розвитку техніки і технологій.

Відмінною особливістю даного курсу є те, що на лекціях та семінарах розглядаються конкретні філософсько-методологічні засади державного управління та політико-адміністративного устрою України, місце та завдання ДСНС як складової державної безпеки.

1. Інформація про викладача

Загальна інформація	Логовський Ігор Миколайович, старший викладач кафедри соціальних і гуманітарних дисциплін соціально-психологічного факультету, кандидат історичних наук, доцент.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Чернишевська, 94, кафедра СіГД. Робочий номер телефону – 707-34-78.
E-mail	logovskiy_igor@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси*	- політологія, політична філософія, політекономія; - філософія державного управління; - історія діяльності органів місцевої влади та самоврядування по боротьбі з надзвичайними ситуаціями;

	- дослідження гуманітарних технологій впливу.
Професійні здібності*	- професійні знання і значний досвід аналізу запобігання органами місцевої влади стихійних лих; - навички соціально-політичного прогнозування;
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Логовський І.М. Необхідність реформування сучасного адміністративно – територіального устрою України та впровадження двопалатного парламенту. « Гілея» : Науковий вісник. Збірник наукових праць. / Гол. редактор В. М. Вашкевич. – К.: «Видавництво Гілея» 2019. –Випуск 144 (5) Ч. 3. Політичні науки, с. 69-71, 179 с.; Харламов М. І., Цибулько О. С., Логовський І. М. Державне управління сферою пожежної охорони України у 1927 – 1934 роках. Вісник Національного університету цивільного захисту України, серія «Державне управління». – Вип. 2 (15). – Х., 2021. – с. 409 – 419; Сичова В. В., Логовський І. М. Інформаційні технології як інструмент реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому та гендерно зумовленому насильству в Україні. Наукові перспективи. Серія «Державне управління», серія «Право», серія «Економіка», серія «Педагогіка», серія «Психологія». – Вип. 5 (23), с.143 – 158. – К., 2022.

* – заповнюється за бажанням НПП.

Час та місце проведення занять з навчальної дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щопонеділка з 15.00 до 16.00 в кабінеті № 416. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити:

Постреквізити: кадрова політика і державна служба, етнополітичні процеси та конфлікти в сучасній Україні, державна політика: аналіз та механізми впровадження, право в системі публічного управління та адміністрування,

управління соціальним і гуманітарним розвитком.

Мета вивчення дисципліни: даної дисципліни при підготовці магістрів у галузі знань „Державне управління” полягає у формуванні знань і вмінь, здатних забезпечити належний рівень їх управлінської та державницької культури, громадської свідомості; співвідношення загальноєвропейських та національних управлінських та державних цінностей та традицій.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	заочна
Статус дисципліни	загальна обов'язкова
Рік підготовки	1-й
Семестр	1-й
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	3
- кількість модулів	2
- загальна кількість годин	90
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	8
- практичні заняття (годин)	
- семінарські заняття (годин)	2
- лабораторні заняття (годин)	
- курсовий проект (робота) (годин)	
- інші види занять (годин)	
- самостійна робота (годин)	80
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	
- підсумковий контроль (диференційований залік, екзамен)	диференційований залік

Передумови для вивчення дисципліни - немає.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньо-професійної програми «Філософія державного управління» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

Програмні результати навчання	ПРН
-------------------------------	-----

281 «Публічне управління та адміністрування»,	
Знати теоретичні та прикладні засади вироблення і аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.	РН 01

- формування у здобувачів вищої освіти наступних очікуваних компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та спеціальні)	ЗК, ПК
281 «Публічне управління та адміністрування»,	
Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	ЗК 01

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. Основні філософські парадигми державного управління.

Тема 1. Філософія державного управління як наука. Предмет, методи, функції та структура філософії державного управління.

Тема 1.2. Базова модель управління.

Тема 1.3. Політико-адміністративна модель державного управління.

Тема 1.4. Сучасні ідеї лібералізму як парадигми державного управління.

Тема 1.5. Глобалізація як новий тип суспільного розвитку.

МОДУЛЬ 2. Основи етики державної служби.

Тема 2.1. Сучасна гендерна політика як складова державного управління.

Тема 2.2. Етика державного управління.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Денна (вечірня) форма навчання					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
лекції		семінарські (практичні) заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	модульна контрольна робота	
2 - й семестр						
Модуль 1. Основні філософські парадигми державного управління.						
Тема 1.1. Філософія державного управління як наука. Предмет,	12	2			10	

методи, функції та структура філософії державного управління.						
Тема1.2. Базова модель управління.	12	2			10	
Тема1.3. Політико-адміністративна модель державного управління.	12	2			10	
Тема1.4. Сучасні ідеї лібералізму як парадигми державного управління.	15				15	
Тема1.5. Глобалізація як новий тип суспільного розвитку.	15				15	
Разом за модулем 1	66	6			60	
Модуль 2. Основи етики державної служби.						
Тема 2.1. Сучасна гендерна політика як складова державного управління.	10				10	
Тема 2.2. Етика державного управління.	14	2	2		10	
Разом за модулем 2	24	2	2		20	
Разом	90	8	2		80	

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість
1	Етика державного управління.	2
	Разом	2

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань.

1. Головні структурні елементи державного управління.
2. Причини динамізму і шляхи змінювання систем державного управління.
3. Проблема закономірності та відновлення процесу публічного адміністрування
4. Процес державного управління та історична перспектива. Політична еволюція та революція.
5. Філософський аналіз природи політичного конфлікту.
6. Основні теорії політичного конфлікту (Т. Парсонс, Р. Дарендорф).
7. Типи і функції політичних конфліктів.
8. Шляхи врегулювання політичних конфліктів.
9. Політичний конфлікт як вираз соціального конфлікту.
10. Політична криза і її наслідки. Способи виходу з політичних криз.
11. Основи морального кодексу державного управління.
12. Глобалізація як новий тип суспільного розвитку.
13. Гендерна політика та ліберальні цінності державного управління.
14. Створення міжнародної версальсько-вашигтонської системи мирних угод.
15. Виникнення та діяльність Ліги націй.
16. Друга світова війна та створення ООН.
17. Структура та головні органи ООН: Генеральна асамблея, Міжнародний валютний фонд, ЮНЕСКО, МАГАТЕ.
18. Повноваження та діяльність Ради безпеки ООН.
19. Міжнародні відносини, їх характер і типи.
20. Світова спільнота і державні інтереси.
21. Проблема конфліктності в рамках світової політичної системи.
22. Регулювання міжнародних відносин і його інститути.
23. Наддержави та проблема подвійного стандарту міжнародних відносин.
24. Об'єктивні тенденції розвитку світової спільноти.
25. Традиційні соціально-політичні ідеї та течії: соціально-політичні ідеї лібералізму, соціально-політичні ідеї консерватизму, марксистська версія соціалізму.
26. Соціалістичні соціально-політичні ідеї та течії сучасності: соціально-політичні концепції комуністичного та соціал-демократичного руху; соціально-політичні ідеї анархізму, троцькізму, “нових лівих” та ін.
27. Новітні західні соціально-політичні ідеї та концепції: концепції постіндустріального (інформаційного) суспільства та соціальної держави. Соціально-політичні ідеї альтернативних рухів.

Форми та методи навчання і викладання

Вивчення навчальної дисципліни реалізується **в таких формах**: навчальні заняття за видами, виконання індивідуальних завдань, консультації, модульні контрольні роботи, самостійна робота.

В навчальній дисципліні використовуються такі **методи навчання і**

викладання:

- методи навчання за джерелами набуття знань: лекція, пояснення, бесіда, обговорення матеріалу що вивчається;
- наочні методи навчання (ілюстрація, демонстрація, спостереження);
- методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності тих, хто навчається, а саме проблемний виклад та частково-пошуковий;
- робота з навчально-методичною літературою та із використанням технічних ресурсів;
- самостійна робота.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти**Засоби оцінювання**

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: диференційований залік, індивідуальні завдання, есе, реферати, доповіді тощо.

Критерії оцінювання

Оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою.

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль результатів навчання здобувачів освіти проводиться через виконання модульних контрольних робіт.

Підсумковий контроль здійснюється у формі диференційного залік

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Оцінювання результатів навчання з дисципліни «Філософія державного управління» здійснюється за накопичувальною бально-рейтинговою системою, основною метою якої є регулярна й комплексна оцінка результатів навчальної діяльності та сформованості компетентностей.

Оцінювання компетентностей здобувачів здійснюється з використанням трьох шкал:

перша – національна (традиційна) – 4-бальна (чотирибальна);

друга – рейтингова шкала оцінювання – ЄКТС;

третья – накопичувальна шкала – 100-бальна.

Порядок накопичування навчальних балів за 100-бальною шкалою

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та	Кількість	Максимальний бал за вид навчальної роботи	Сумарна максимальна кількість балів за
--	-----------	---	--

контрольними заходами з дисципліни Види навчальних занять			видами навчальних занять	
I. Поточний контроль				
Модуль № 1	Лекції	3	0	0
	Семінари	1	4	32
	Практичні заняття*	0	0	0
	Модульна контрольна робота*	1	30	30
Разом за модуль № 1				30
Модуль № 2	Лекції	1	0	0
	Семінари	1	4	4
	Практичні заняття*	0	0	0
	Модульна контрольна робота*	1	30	30
Разом за модуль № 2				34
Разом за поточний контроль				64
II. Індивідуальна самостійна робота				10
III. Диференційований залік				26
Разом за всі види навчальної роботи				100

* – обов'язкові види навчального контролю.

Поточний контроль

Поточний контроль проводиться на семінарському занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) та набутих навичок під час відповіді на практичні питання.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на семінарському занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 4 балів):

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, логіка викладання, культура мови, емоційність та переконаність, використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, тощо), аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

4 бали – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни. Граматично і стилістично без помилок оформлений звіт;

3 бали – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки.

2 бали – завдання виконане частково, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки.

1 бали – завдання виконане частково, у звіті допущені значні граматичні чи стилістичні помилки.

0 балів – завдання не виконане.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, самостійність виконання.

Критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи здобувачів вищої освіти, які дозволяють отримати додаткові бали:

10 балів – тему розкрито в повному обсязі, всі положення обґрунтовані, є самостійні судження;

8 бали - тему розкрито в основному, визначення та аргументація взяті з конспекту та основної навчальної літератури;

6 бали – тему розкрито не повністю, матеріал повторює положення з лекції, приклади знайдені самостійно та інтерпретовані правильно;

4 бали – тему розкрито недостатньо та поверхнево, матеріал повторює положення лекції, приклади з лекції, розуміння недостатньо чітке;

1 бал – тему розкрито фрагментарно, приклади не наведені, або не є достатньо зрозумілими здобувачеві;

0 балів – завдання, передбачене на індивідуальну самостійну роботу, здобувачем не виконане.

Індивідуальна самостійна робота є однією з форм роботи здобувача, яка передбачає створення умов для повної реалізації його творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці.

Здобувачу вищої освіти необхідно обрати одну з рекомендованих тем з нижченаведеного переліку або індивідуальну темою погоджену з викладачем та самостійно виконати поглиблене дослідження. Результати дослідження оформити звітом у формі есе, реферату або презентації. При написанні есе доцільним буде скористатись порадами за посиланням: <https://zno.if.ua/?p=985>.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міжпредметні та внутрішньопредметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), уміння публічно чи письмово представити звітний матеріал.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення аудиторної письмової роботи під час проведення останнього семінарського заняття в межах окремого залікового модуля.

Кожен варіант модульної контрольної роботи складається з трьох теоретичних питань. Відповідь повинна містити: формулювання основних аспектів політичної теорії, обґрунтування вибору конкретних суспільно-політичних рішень, емпіричний державно-управлінський досвід, порівняння вітчизняних, європейських та світових політичних практик, змістовний висновок на питання завдання.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні контрольних робіт (оцінюється в діапазоні від 0 до 30 балів):

25-30 балів – вірно висвітлені всі три завдання з дотриманням всіх вимог до виконання;

19-24 бали – вірно висвітлені всі три завдання, але недостатнє обґрунтування відповіді, допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки;

12-18 балів – висвітлені два завдання;

10 балів – висвітлено одне завдання;

0 балів – відповідь відсутня.

Індивідуальна самостійна робота є однією з форм роботи здобувача, яка передбачає створення умов для повної реалізації його творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці.

Здобувачу вищої освіти необхідно обрати одну з рекомендованих тем кожного модулю та самостійно виконати поглиблене теоретичне дослідження. Результати дослідження оформити звітом у формі есе, реферату або презентації.

Критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи здобувачів (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

10 балів – самостійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;

9 балів – робота виконана в повному обсязі, але допущені незначні помилки;

8 балів – робота виконана майже на 90% від загального обсягу;

7 балів – обсяг виконаних завдань становить від 80% до 89% від загального обсягу;

6 балів – здобувач виконав лише від 70% до 79% від загального обсягу;

5 балів – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 69% від загального обсягу;

4 бали – виконана частина роботи складає від 40% до 49% від загального обсягу;

3 бали – складає від 20% до 39% від загального обсягу;

2 бали – обсяг виконаних завдань складає від 10% до 19% від загального обсягу;

1 бал – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 10% від загального обсягу;

0 балів – завдання передбачене на індивідуальну самостійну роботу здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міжпредметні та внутрішньо предметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), уміння публічно чи письмово представити звітний матеріал.

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінки результатів

навчання на завершальному етапі, проводиться в усній формі диференційованого заліку.

Кожна відповідь на диференційованому заліку складається з трьох теоретичних питань. Відповідь повинна містити: формулювання основних аспектів політичної теорії, обґрунтування вибору конкретних суспільно-політичних рішень, емпіричний державно-управлінський досвід, порівняння вітчизняних, європейських та світових політичних практик, висновки на питання завдань. Питання оцінюються за повнотою відповіді.

Критерії оцінювання знань здобувачів на диференційованому заліку (оцінюється від 0 до 26 балів):

22-26 балів – в повному обсязі здобувач володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив зміст теоретичних питань, правильно розв'язав усі завдання з повним дотриманням вимог до виконання;

17-21 бал – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст теоретичних питань. При наданні відповіді на деякі питання не вистачає достатньої глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні помилки;

12-16 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

7-11 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Недостатньо розкриті зміст теоретичних питань, при цьому допущені суттєві неточності;

1-6 балів – частково володіє навчальним матеріалом, відповіді загальні, допущено при цьому суттєві помилки. Частково вирішення завдання;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичного питання.

Перелік теоретичних питань для підготовки до диференційованого заліку:

1. Філософія державного управління як наука.
2. Сутність етики державного управління.
3. Актуальність вивчення філософії державного управління.
4. Основний зміст та особливості реалізації етичних кодексів державних управлінців.
5. Історичні донаукові форми суспільної свідомості.
6. Основні елементи етичної інфраструктури державного управління.
7. Предмет та структура філософії державного управління.
8. Професійна місія державних управлінців.
9. Функції філософії державного управління як науки.
10. Довіра як основоположний принцип побудови відносин між владою та громадянами.
11. Основні теорії походження держави.
12. Основні вимоги до представників державного управління
13. Основні ознаки держави та форми державної влади

- 14.Професіоналізм як моральна якість державного службовця.
- 15.Базові етичні правила побудови відносин підлеглого з керівником у державному управлінні.
- 16.Природа об'єктивності в соціально - гуманітарній сфері .
- 17.Основні типи методології в соціальному пізнанні.
- 18.Етичні та політичні принципи Н. Макіавеллі.
- 19.Поняття національного інтересу в державному управлінні.
- 20.Базові цінності суспільного життя протестантизму епохи Відродження.
- 21.Основні проблеми суспільного розвитку в контексті теорії та практики державного управління.
- 22.Основні методи емпіричного пізнання у державному управлінні.
- 23.Структура основних моделей державного управління.
- 24.Основні складові професійної компетентності державного управлінця.
25. Провідні тенденції наукового пізнання в сучасну епоху.
- 26.Основні критерії результативності державного апарату.
27. Основні складові репутаційного контролю державного управлінця.
- 28.Поняття глобального мережевого суспільства.
- 29.Форми адміністративно – територіального устрою держав та особливості публічного управління..
- 30.Наука державного управління як тип суспільного знання.
- 31.Поняття глобального експертного простору.
32. Основні державницькі засади доктрини соціал-демократії.
- 33.Публічна влада та її особливості. Легітимність влади.
- 34.Державницькі ідеї Просвітництва.
- 35.Історичні умови виникнення та основні етапи розвитку публічної влади.
- 36.Поняття невизначеності соціального знання.
- 37.Місце та роль держави в умовах глобалізації.
- 38.Г.В.Ф. Гегель про державу та право.
- 39.Механізми оптимізації державного управління в Україні.
- 40.Філософські ідеї структуралізму та постструктуралізму про державу та право.
- 41.Поняття глобального інформаційного суспільства.
- 42.Державницька доктрина марксизму.
- 43.Основні типи місцевого самоврядування.
- 44.Державно-правові концепції Платона та Аристотеля.
- 45.Види демократії та її сучасне розуміння.
- 46.Зовнішні глобальні виклики та їх вплив на державне управління України.
- 47.Політична система Української держави.
- 48.Еволюція поглядів на державне управління в німецькій класичній філософії.
- 49.Поняття суспільства глобального ризику.
- 50.Основні ідеї про державу та право епохи Середньовіччя.
- 51.Поняття та сутність політичного режиму.
- 52.Американська типологія політичних культур.
- 53.Поняття глобального соціального міфу.

54. Державницькі ідеї «утилітаризму» І. Бентама та та концепція Д. С. Мілля.
55. Тоталітарна держава: т умови виникнення та сутність публічного управління.
56. Поліархія як специфічна форма реалізації державно-владних повноважень.
57. Авторитарна держава та особливості державного управління.
58. Сутність ідей націонал-соціалізму та фашизму про державу та право.
59. Поняття та сутність громадянського суспільства.
60. Державотворчі ідеї М. Грушевського та М. Драгоманова.
61. Базовий суб'єктний трикутник державного управління.
62. Держано-упралінська думка Стародавнього Китаю.
63. Специфіка державного управління постіндустріального суспільства.
64. Основні умови виникнення «суспільства відкритого доступу».

Політика викладання навчальної дисципліни

Політика відвідування аудиторних занять (особиста присутність студента): відвідування занять є обов'язковим компонентом в системі вивчення курсу, набуття загальних та фахових компетентностей (відвідування лекцій та практичних занять). За об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, стажування, мобільність, індивідуальний графік, інше) аудиторні види занять та завдань можуть бути трансформовані в систему дистанційного навчання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання), до яких має бути виконано певне завдання. За наявності поважних причин (відповідно до інформації, яку надано деканатом) здобувач має право на складання індивідуального графіку вивчення окремих тем дисципліни. Роботи, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації; використання достовірної інформації з офіційних джерел у проектних завданнях. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література

Закон України «Про вищу освіту». Електронний ресурс:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

1. Василевська Т. Е. Особистісні виміри етики державного службовця – Київ: НАДУ. 2008.
2. Впровадження стандартів публічної етики на місцевому і регіональному рівнях: українська практика та європейський досвід/ [В. В. Толкованов, Н. В. Щербак, Т. Е. Василевська, В. П. Удовиченко]. – К.: Крамар, 2008.
3. Габермас Ю. Філософський дискурс Модерну/Ю. Габермас. – К.: [б.в.] 2001.
5. Гуссерль Э. Кризис европейских наук и трансцендентальная феноменология. Кризис европейского человечества и философии. /Э. Гуссерль//Э. Гуссерль. Логические исследования. Картезианские размышления. – М.: Хар-вест; АСТ, 2000.
6. Войтович Р. Вплив глобалізації на систему державного управління(теоретико-методологічний аналіз). – К., НАДУ, 2008.
7. Державне управління: філософські, світоглядні та методологічні проблеми: монографія / За ред. д-ра філ. наук, проф. В. М. Князева, . – К.: НАДУ, Міленіум 2003.
8. Загальні правила поведінки державного службовця//Офіц. вісн. України. – 2010. №90.
9. Князев В. М. Соціальна технологія та управління політичними процесами в Україні./В. М. Князев. – К.: Нац. ін-т стратег. дослідж., 1995. – Вип. 38.-35с.
- Новий курс: реформи в Україні. 2010-2015. Національна доповідь/за заг. ред. В. М. Гейця [та ін.]. – К.: НВЦ НБУВ, 2010.
11. Морально-етичні засади розвитку державної служби України: європейський та вітчизняний досвід: монографія/С. М. Серьогін, О. В. Антонова, Н. Т. Гончарук та ін., ; за заг. та наук. ред. С. М. Серьогіна. – Дніпропетровськ: ДРІДУ НАДУ. 2007.
12. Рудакевич М. І. Етика державних службовців: монографія/М. І. Рудакевич. – К.: Вид-во НАДУ, 2003
13. Цветков В. В, Демократія – Управління – Бюрократія: в контексті модернізації українського суспільства/В. В. Цветков, В. П, Горбатенко. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2001.
14. Петровський П. М. Гуманітарна парадигма в системі державного управління: монографія/П. М. Петровський. – Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2008.
15. Філософські проблеми державного управління. Навчально-методичні матеріали – К., НАДУ, 2012.

16. Фаренік С. А. Управління соціальними процесами: побудова та реалізація соціальних моделей: монографія/С. А. Фаренік; відп. Ред. М. М. Мокляк.-К.: Вид-во УАДУ, 2003.

15. Інформаційні ресурси **Інформаційні ресурси**

1. <http://www.mon.gov.ua>.
2. <http://www.osvita.org.ua>.
3. <http://zakon1.rada.gov.ua> – сайт Верховної Ради України.
4. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/books.html> – НБУ ім. В. І. Вернадського.
5. <http://library.kr.ua/libworld/elib.html> – електронні бібліотеки України. __

Розробник:
старший викладач кафедри соціальних і
гуманітарних дисциплін

ІГОР ЛОГОВСЬКИЙ